Винесення чесних древ животворящого Хреста Господнього

Дорогі брати і сестри!

1 серпня ми збираємося у храмах, щоб поклонитися животворящому Хресту Господньому — видимому знакові торжества життя над смертю, через який на землю прийшло спасіння. У Константинополі IX століття християни виносили чесне дерево животворящого Хреста Господнього на вулиці міста, окроплювали освяченою водою й благословляли поля, просячи Господа відвернути хвороби й напасті від народу Божого. Ця благочестива традиція швидко поширилася, і сьогодні ми також підносимо очі до святого Хреста, знаючи, що він є «зброєю миру й нездоланною перемогою».

Таїнство животворящого Хреста та подвиг святих мучеників Маккавеїв

У день свята Винесення чесних древ животворящого Хреста Господнього Церква також згадує сімох святих мучеників — братів Маккавеїв, їхню матір Соломію та вчителя Єлеазара. Ці праведники віддали життя, але не відреклися від віри, попри жорстокі тортури, яких зазнали від царя Антіоха IV Епіфана (близько 215–164 рр. до Р. Х.). Їхній подвиг є для нас прикладом мужності, вірності й святості. Поклоняючись животворящому Хресту Господньому, пам’ятаймо: життя віруючої людини неможливе без гідного несення свого особистого хреста протягом земної мандрівки. Наші випробування, страждання, успіхи, радощі та подвиги стають шляхом до воскресіння й життя вічного для наших безсмертних душ, коли ми приймаємо їх, ідучи за нашим Спасителем Ісусом Христом і дотримуючись святих Божих Заповідей.

Медовий Спас — подяка за Божі дари

Цього ж дня в українського народу існує давня традиція приносити до храму для освячення мед, мак і пахучі трави. Від цього свято й отримало народну назву — Медовий Спас. Освячений у цей день мед за нашою вірою і благословенням Святого Духа стає ліками для тіла, а наша подяка Богові — ліками для душі. Водночас слід відрізняти народну образність від богословського змісту: Спаситель є лише один, і Він не буває «медовим», «яблучним» чи «горіховим». Народні назви виникли з традиції приносити перші плоди до храму для освячення, але вони не можуть витіснити істинної суті свята — поклоніння Господу та подяки за Його щедроти. Приносячи солодкий мед та перший урожай на освячення до храму, замислимося над тим, щоб слова Божі були для нас ще солодшими, а наше життя, освячене молитвою і праведністю, було ароматом щастя й щирої любові для ближніх та провадило до спасіння наших безсмертних душ.

Піст: шлях до духовного вдосконалення

Святкуючи Винесення чесних древ животворящого Хреста Господнього, ми цього ж дня вступаємо у нетривалий, але суворий Успенський піст. За уставом вірні утримуються від м’яса, молочних продуктів і яєць, а рибу дозволено лише на Преображення. Та при цьому важливо пам’ятати: піст — це не тільки зміна раціону чи інші обмеження, а насамперед шлях

духовного самовдосконалення. Церква радить визначати міру тілесного посту відповідно до віку, здоров'я та життєвих обставин. Існують категорії людей, для яких послаблення харчового посту є необхідним: вагітні жінки, матері-годувальниці, діти, літні люди, хворі, подорожні чи ті, хто має особливі фізичні та психічні навантаження. Для військовослужбовців, вагітних, малолітніх, хворих і подорожніх можливі суттєві послаблення посту. Послаблення не означає відмови від посту, а лише певне пом'якшення у харчуванні (відмова від харчового постування); інші аспекти посту — молитва, милосердя, участь у таїнствах, вияв любові до ближнього, осмислення свого життя — не скасовуються, а можуть бути навіть посилені. Тож Церква благословляє всіх, кому допустиме послаблення харчового посту, вживати те, що необхідно для здоров'я, але пам'ятати, що ніщо не заважає їм звертатися до Бога у молитві.

Молитви за захисників України

У ці дні ми не можемо забувати про українських воїнів, які захищають нашу землю від безбожних московських путінсько-гундяєвських окупантів і терористів. Вони, як сучасні Маккавеї, стоять на передовій, жертвуючи собою заради життя й свободи свого народу. Молімося, щоб Господь благословив нашу Батьківщину, дарував перемогу над ворогом і підтримав усіх, хто обороняє мирне небо над Україною. У молитві, що лунає в наших храмах і домівках, ми просимо: «Благослови, Отче наш Небесний, нашу Батьківщину Україну, дай їй перемогу над ворогом, долю і щастя… Благаємо Тебе, Боже, за воїнів і захисників наших… І просимо: з'єднай нас усіх національно й духовно в єдину велику українську сім'ю під Твоїм благословенням». Пом'янімо молитовно також усіх полеглих — українських воїнів-захисників і мирних співвітчизників, які полягли і загинули у російсько-українській війні (2014 – 2025); хай Господь упокоїть їхні душі й дарує їм Царство Небесне.

Благословення

Нехай свято Винесення чесних древ животворящого Хреста Господнього та початок Успенського посту стануть для кожного з нас нагодою зануритися у молитву, піднести подяку до Бога за дари земні й духовні та оновити себе. Несімо свій хрест із вірою, надією і любов'ю; хай наше щоденне життя, наші жертви та подвиги будуть не тягарем, а даром любові до Бога і ближніх. Нехай Пресвята Богородиця покриває наших українських воїнів-захисників і всі українські родини Своїм святим омофором. Молитвами святого великомученика Юрія Переможця та всіх святих здобудьмо перемогу над злом, безбожними російськими окупантами-рашистами, і мир для нашої святої української землі. Благословляю всіх вас, любі мої співвітчизники, на святкову молитву й плідне постування заради спасіння ваших безсмертних душ і бажаю, щоб солодкість освяченого меду нагадувала про вічну солодкість безмежної й безсмертної любові нашого Небесного Отця та Царства Божого.

З любов'ю, надією й благословенням

+ Віктор Бедь,
єпископ Мукачівський і Карпатський, керуючий Мукачівсько-Карпатською єпархією Православної Церкви України

Закарпатська область, 1 серпня 2025 року